

Zemřel historik František Šmahel

Prof. PhDr. František Šmahel, DrSc, Dr.h.c., přední znalec středověkých dějin a dějin Univerzity Karlovy, zemřel 5. ledna 2024. V 60. letech 20. století na FF UK získal magisterský a doktorský titul, v době normalizace musel fakultu opustit. Vrátil se ke své profesi a studujícím mohl až po roce 1989, v roce 1990 zde získal titul docenta a v roce 1995 titul profesora. V letech 1995 až 2009 působil ve vědecké radě UK, která mu v roce 2004 udělila Stříbrnou medaili UK.

Jméno Františka Šmahela nepochybně zná široká nejen historická obec, ale i poučená veřejnost. Většina dnešních studujících se jistě bude s obdivem a úžasem probírat téměř nekonečnou historickou produkcí pana profesora, ale jen s obtížemi bude schopna představit si, jaká obrovská práce a silná vůle za těmito knihami i drobnějšími studii stojí. Jeho cesta k historii nebyla jednoduchá a přímočará nebyla ani jeho vědecká dráha. Poznal nejen práci v akademickém či univerzitním prostředí, ale i v regionálním muzeu, v uhelných dolech a posléze také v kabině řidiče tramvaje.

Díky svému nezdolnému úsilí uchovat si přístup k nejnovější literatuře v letech, kdy byl nuceně vyřazen z oficiálních

historických kruhů, mohl v devadesátých letech bez rozpaků vstoupit na evropskou historickou scénu a zpětně zprostředkovat aktuální badatelské trendy a přístupy v českém prostředí. Naprosto obdivuhodná je šíře témat, jimž se věnoval, do hloubky studoval a domýšlel. S touto erudicí vystupoval jako ředitel Historického ústavu ČAV (v letech 1990–1998) a později jako zakladatel a ředitel Centra mediévistických studií. To se mělo stát podle jeho představ nejen vysoce odborným pracovištěm, ale i otevřeným badatelským prostorem, v němž by se spojilo akademické prostředí s univerzitním, které poznal jako profesor na Ústavu českých dějin FF UK (v letech 1995–1998).

Řada ze studentů Františka Šmahela dnes patří mezi renomované historiky svého oboru. Za svou práci na poli českých dějin 14. a 15. století se pan profesor dočkal řady ocenění a uznání, včetně ceny Česká hlava roku 2013 a Ceny Neuron za přínos světové vědě v roce 2017. Právem lze říct, že české dějiny, zvláště husitskou éru, učinil součástí evropských dějin.

V osobě Františka Šmahela odešel kníže české historiografie, který byl zároveň jejím pokorným dělníkem. Dál bude žít ve svém díle a v našich vzpomínkách.

Kolegové a kolegyně z Ústavu českých dějin FF UK